

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

VIII. évfolyam.

Csongrád, 1910. szeptember 4.

36. szám.

Politikai perspektiva.

Fáradtan és unott egykedvűséggel zakatolt a nyári ülésszak utolsó napjaiban a sok viharban és szenvedélyes tusákban megszületett törvényhozás munkakereke. Sablonos feladatokon esett keresztül túlnyomó részben; sem az idő, sem a hangulat nem kedvezett életrevaló politikai akcióknak. Hónapok visszhangos választási lármája után a természeti törvény következetességével állott be a reakció a külső perifériákon és a fővárosban egyaránt és közömbösen nézték annak a parlamentnek első szárnypróbálgatását, amely Magyarország egész jövőjére kiható, döntő reformok megvalósítására van hivatva.

Ha a politikában beállott vakáció és nyugalom a politikusoknak arra szolgált, hogy friss erőt és objektív tisztán látást szerezzenek, úgy erre a nyugodt erőt gyűjtésre az ország érdekében szükség is volt.

A hosszúnak látszott vakáció gyorsan a vége felé közeledik. Benne vagyunk a szeptember hónapban, melynek utolsó felében újra összeülnek a törvényhozók, akik elé az ország elodázhatatlan igényei és szükségletei, valamint a törvényben megállapított naptári terminusok súlyos problémákat tárnak.

Az államháztartás rendje szerint a jövő évi költségvetés elintézése volna az első teendő, amelyet azonban más sürgősebb feladatok alighanem háttérbe fognak szorítani. Ez év őszén kell összeülnie a delegációnak, amelynek munkáját a normális elintézni valók mellett sajnos, a bevégzett tény kényszerű tudomásvétele is fogja képezni. Bosznia és Hercegovina annexiója, a nemzet érzületének, gondolkodásának kutatása és meghallgatása nélkül befejezett tényné vált. Hónapokon keresztül benne éltünk az ennek nyomán támadt izgalmakban és most viselnünk kell azokat a horribilis költségeket, amelyek az annexió ténye felidézett. A milliókat már elköltötték és most reánk vár az a feladat, hogy ezt tudomásul vegyük és a fedezetről gondoskodjunk. Semmiképpen sem ideális állapot egy önálló, szabad rendelkezéssel bíró nemzet szuverenitása szempontjából, különösen akkor, amikor egyidejűleg nem történt törvényhozási intézkedés Bosznia-Hercegovina közjogi állása és hovatartozására nézve.

A magyar delegációnak lesz alkalma először hallani Aehrenthal külügyminiszter eljárásának indokait és mérlegelni az

eljárás célszerűségét és szükségszerűségét és ennek kapcsán bizonyára érdekfeszítő vita lesz a plenáris ülésen.

A delegáció munkálkodása a kormány tagjait és a törvényhozók egy részét elvonván, vagy lekötve, minden valószínűség szerint ismét rövid szünet fog beállni a képviselőház tanácskozásaiban és legfeljebb a bizottságok fogják a hozzájuk utalt munkaanyagot feldolgozni.

Az a nagy kérdés, amely már körülbelül novemberben úgyszólván kizárólag fogja foglalkoztatni a törvényhozást: a közgazdasági önállóság megteremtésének, vagy a közösség fenntartásának kérdése. Ez annak kapcsán kerül napirendre, hogy a közös bank szabadalma lejár és a bankszabadság megújítása iránt törvényjavaslatot fog a kormány benyújtani. Akik a nemzeti bankért folytattak küzdelmet, elszántsággal fognak belemenni a parlamenti kampányba. A kormány bankjavaslata még nem ismeretes és így a harc méreteiről előre képet alkotni nem lehet, de az elvi álláspontok ismerete mellett nem lehet kétséges, hogy az önállóság és közösség hívei között erőteljes mérkőzés várható. Közrejátszik az a bizalmatlanság is, amelylyel az ellenzék a kormány választójogi programja iránt viseltetik és alighanem a bankkérdésben megvívandó csata lesz az első alkalom, amikor a kormány nyílt, félre nem érthető és minden kétértelműségtől ment, záros határidőre szóló, kötelező programvallás szüksége előtt fog állni.

Amint tehát így az előjelekből ítélve, a parlament őszi munkálkodása fest, minden valószínűség amellet szól, hogy a napirendre kerülő nagy kérdésekben ez lesz a legelső alkalom a mérkőzésre a kormány és ellenzék között.

Megjegyzés a fizetésemelésre.

A Csongrádi Ujság mult vasárnapi számában megjelent s a községi tisztviselők fizetés fölemelését tárgyozó tervezetre vonatkozólag, mint városunk egyik adózó s így érdekelt polgára, a Szerkesztő úr szíves engedelmével, néhány megjegyzést teszek.

A fizetés fölemelés tekintetében, mint értesültem, a közgyűlés bölcsesége úgy találta meg a helyes utat, miszerint kimondotta, hogy a tisztviselőknek jelenleg nem ad fizetés fölemelést.

Ez a határozat, mely a tisztviselőknek rossz, az adófizetőknek pedig jó, a mai viszonyok közt igazságosan lett meghozva. Mert igaz ugyan, hogy a tiszt-

viselők a tanítóknál rosszabbul vannak díjazva, mint ez a Csongrádi Ujság mult vasárnap megjelent cikkében meg van említve, azonban az is igaz ám, hogy olyan kevés iskolai képzettség mellett, mint amennyivel valaki a község házán tisztviselő lehet, tanítónak ma már még Kutyanokon sem választhatják meg. Nem pedig azért, mivel a községi tisztviselőktől csupán négy polgári iskolát kívánnak, sőt ezelőtt még ennyit se, a tanítótól azonban a négy polgári iskolán kívül még négy évig tartó tanítóképző elvégzését is megkövetelik.

De menjünk tovább. Ha valaki iparos vagy kereskedő akar lenni, annak előbb 3-4 évig inaskodni, ezen idő alatt inasiskolába járni, majd felszabadulása után segédeskedni kell, s csak ezután lehet iparos, még akkor is, ha véletlenül négy polgári iskolát végzett is. Mig a községi tisztviselőtől ilyeneket nem követelnek, csak egyik, vagy másik pártnak jól kedvében tudjon járni, a képviselőket — János bácsiakat — pedig választás előtt személyesen felkeresni és őket támogatás iránt megkérni ne restelje, akkor megválasztása bizonyos. Pedig azt hiszem, ez jóval olcsóbb és kifizetőbb dolog, mint az, amikor egy tanítónak a polgári iskola elvégzésén kívül még négy évig képezdében, vagy egy könyvelőnek három évig kereskedelmibe, vagy mondjuk egy jobb iparosnak felső ipariskolába járni, s ott éjt nappallá téve tanulni kell.

Nincs csodálkozni való tehát, mikor jobb iparosok és kereskedők azon panaszkodnak, hogy négy polgárit végzett gyereket nem kapnak inasnak, mert magam is voltam már szemtanúja, mikor egy ilyen ép, egészséges gyerek az öt tanoncnak hívó iparosnak kijelentette, hogy nem megy inasnak, hanem a város házán fog irnok lenni.

Tessék elhinni, ahhoz a képzettséghez mérten, amit a községi tisztviselőktől kívánnak és ahhoz a munkához mérten, amit tényleg végeznek, elég tisztességesen vannak díjazva, mert hány olyan iparos van, aki kora reggeltől késő estig dolgozik szorgalmasan, s nemhogy 1200, vagy 1000 korona jövedelme lenne, mint van a községi tisztviselők közül azoknak, akik legrosszabbul vannak díjazva, de nincs neki még 800 korona jövedelme se, sőt örül, ha naponta egyre-másra két koronát meg bír keresni, s mégis megél tisztességesen.

Ma a község házán úgyszólván minden hivatalnok mellett van egy irnok és minden irnok mellett van egy dijnok. Nem

Értesítés!

Tudomására adom a t. közönségnek, hogy a Gr. Apponyi utcában létezett cukrászatomat, át-helyeztem Ujszászi István úr **Szentesi-körút II. sz.** házába, ahol mindenféle rendeléseket, u. m.: tortákat, parfáitokat stb. mindenféle süteményeket és fagyaltot naponta készítek és a t. közönség rendelkezésére tartok, kérem a t. közönséget bizalmukkal és rendeléseikkel továbbra is Tisztelettel **DREER ISTVÁN** cukrász.

tudom, hogy ennek a következménye az, hogy van tisztviselő, aki délelőtt többször látható a piacon, mint a hivatalában. Azután van olyan tisztviselő, aki hol az egyik szobában anekdotázik, hol a másikban, csak a hivatalában nincsen. Aztán van olyan tisztviselő, akinek mellékfoglalkozása van, s folyton ezen jár az esze, a hivatalos dolgába meg bele akar halni stb. Vagy ezen felsorolt dolgok következménye az, hogy mellette írkokot, az írkok mellett pedig díjnokot kell tartani, mert különben megakadna az ügykezelés teljesen.

Tudok olyan hivatalnokokról, aki szesz italra többet költ, mint amennyit a gyermeke nevelésére fordít. Tudok olyan hivatalnokokról, akinek a kávéház többbe kerül, mint az évi ruházata. Tudok olyan hivatalnokokról, aki kártyán usztatja el fizetésének nagyrészét. Az ilyen hivatalnokok aztán, elhiszem, hogy nem képesek megélni fizetésükből, hanem nélkülözni kénytelenek s amellet fülig adósok. Ezek azonban nem élnek meg akkor sem, ha több fizetést kapnának, mert akkor többet áldoznának szeszre, kártyára és kávéházra. Megjegyezni kívánom, hogy amelyik tisztviselőnek ez nem inge, ne vegye magára. Amelyik pedig találva érzi magát, az ne orroljon meg, hanem inkább okuljon belőle, mert amelyik tisztviselő fizetését rendszeren beosztja, ha nincs is akkora fizetése, mint egy szolgabírónak vagy járásbírónak, józan élet mellett tisztességesen megélhet, annál inkább, mert hiszen, ha nem csordul cseppen, néha egy kis mellékjövedelem is kerül. S ha esetleg valami csapás folytán nagyobb összegre van szüksége, a közgyűlés mindig ad neki kamatmentes fizetési előleget. Tehát még takarékpénztárhoz sem kell neki fordulni.

Ezen soraimmal mindamellet nem akartam azt mondani, hogy egyáltalán nem kell adni a tisztviselőknek fizetés javítást. Igenis adni kell nekik, de csak úgy, ha meg is dolgoznak érte, s nem töltik el a drága időt tereferékkal és ide-oda járkálásokkal.

Közéleti rajzok.

Két numerus el lett bliccelve. Az egyik azért, mert távol lévén, a legjobb akaratral sem folytathattam a rajzokat, a másik azért, mert a t. bíró urak azt mondták, hogy nem adnak a lapban helyet. Azt mondom, amit az egyszeri zsidó, midőn értesült arról, hogy a Smüle gyerek keresztény lett. A gójok nem nyertek semmit, mi sem vesztettünk semmit. Erre a két esetre aplikálva, én amúgy sem nyerhetek, a közönség pedig igazán nem vesztett a közéleti rajzok hiánya miatt semmit sem. Ugyebár szép a beismerés? Egyik boldog békeszerző, kényszerített tisztelóm (?) azt írta legjobb helyi lapunkban, hogy Gyopáros regényes fürdőjének kénköveges iszapjából akarom a gyufagyártás házilagos létesítését kifundálni. Hát én bizony Gyopároson az idén nem voltam, s biztosíthatok mindenkit, hogy a gyufamonopolium behozatala esetén tökéletesen megfelelő lesz, ha a pipás emberek, a Miska, a János, a Tóni, meg én jó magam a zsidóbúrt fogyasztjuk, a finom dohányzókat, mint a Miklós, az Ódón, a Pali, no meg az öreg Szilber vesznek a Szent Rókus gyógytárban 2 fillérért benzint, s a jelenlegi divatos készüléken elcsattantják a fődelet, s kapnak nyomban olyan tüzet, mellyel még a bajuszokat is leégethetik. Ugyebár nem kell a gyufamonopolium ellensúlyozására a gyopárosi kénköveges iszap felhasználása?

Azt olvastam egyik helyi lapban, hogy a

Egyet azonban ajánlok a képviselő testület figyelmébe. Azt, hogy a havi fizetési rendszer helyett hozza be a tisztviselőknél a heti fizetési rendszert, úgy amint az már Németországban is divik, mert azáltal, hogy sűrűbben kapnak pénzt, könnyebben bírnak megélni, s nem lesznek kiszolgáltatva az élelmiszer árúsok uzsoráinak. A.

HIREK.

— **A közgyűlésből.** Mult hó 31-én közgyűlést tartott képviselő testületünk, melyen napirend előtt Szabados József interpellált a régi adóhátralékok behajtása tekintetében, miután sok hátralékban maradt adófizető elköltözött Csongrádról, mások pedig elhaltak. Nagyobb vita után utasított az előjáróság, hogy a legközelebbi közgyűlésen tegyen jelentést ezen hátralékokról és arról, hogy ki felelős ezek behajtásáért. A közgyűlés ezután a költségvetést tárgyalta, melynél a bevétel 5000 koronával nagyobb összegben lett előirányozva, mely a fogyasztási adók kezeléséből származik. A költségvetéssel kapcsolatban tárgyalattott a községi tisztviselők fizetésemelés iránti kérése is. Hegyi Antal indítványozta, hogy az ügy tárgyalása halasztassék el, s a kérvény adassék át annak a bizottságnak, mely a rendezett tanács felállításával kapcsolatban a szabályrendelet készítésével meg van bízva. Dr. Buk Herman hajlandó megadni a fizetésemelést, de csak azoknak, akik dolgoznak, azoknak azonban nem, akik a hivatalos órák alatt is ráérnek a kocsimába járni. Erre Kovács Elemér felszólalt, hogy az előjáróságnak ilyen esetről tudomása nincsen, s azért kéri, hogy jelentsék fel a főszolgabíróknál azokat, akik a hivatalos órák alatt ilyeneket cselekszenek. Szabados József pedig felszólalásában oda nyilatkozott, hogy nem a képviselőknek, hanem az előjáróságnak lenne kötelessége ellenőrizni a hivatalos órák betartását. Sajnos azonban, de az előjáróság még a rendőroket sem tudja kötelességük teljesítésében ellenőrizni. Olyan rendőroknak tehát, akik a békés polgárokat elverik, s akiket ezért a felettes hatóságuk takargat, továbbá olyan tisztviselőknek, akik a hivatalos órák alatt is kocsimába járnak, ő sem ad fizetésemelést. A közgyűlés tehát ez alkalommal fizetésemelést nem adott, hanem a Hegyi Antal indítványát fogadta el.

— **Személyi hír.** Forgó Valéria okleveles polgári iskolai tanítónőt a Kunszentmártonban most felállított polgári iskolához választották meg.

— **Városunk ügyei a miniszteriumokban.** Kovács Elemér másodjegyző a napokban Budapesten járt s a fogyasztási adóberlet ügyében

a pénzügyminiszteriumban azon felvilágosítást nyerte, hogy a pénzügyigazgatóság és a város között megkötött szerződést a miniszterium jóváhagyta. A vonatkozólekedés módosítása tárgyában pedig a kereskedelemügyi miniszteriumban azon értesítést nyerte, hogy a Szentestre reggel 8-kor induló vonat menetidejének megváltoztatásából nem lesz semmi, az azonban, hogy az este 7-kor Félégházára induló vonat egy órával hamarabb induljon, a község kívánatára teljesíthető, csak szorgalmazni kell.

— **Mátyás úr nyiltterezik.** Augusztus 15-iki számunkban a fogyasztási adók bérletéről írva, említést tettünk Mátyás úr azon dicstelen szerepléséről, hogy a községgel szemben a kocsimárossal akarta a bérletet megszereztetni. Ezen közleményünkért aztán Mátyás úr a Csongrádi Lap mult vasárnapi számában Hegyi Antalnak ront neki, bár nevet nem említ. Eltekintve attól, hogy Hegyi Antal közéleti szereplése annyira fölötte áll a Mátyás úréknak, hogy azzal egy napon nem is említhető, s ezért a reá szórt piszkolódások Mátyás úrra hullanak vissza, csupán azt emlíjük meg, hogy Mátyás úr is úgy tesz, mint Bodóné, mikor a bor árát kérték tőle, vagyis mást beszél, mint amit kellene. Arról azonban bölcsen hallgat, hogy miért csinált olyan gyönyörű kezelést, mikor a fogyasztási hivatal főnöke volt, hogy a község ezeket fizetett rá a bérletre, a fogyasztási alkalmazottak meg tejből-vajból, illetve húsbanborban fürdöttek? Különbön azon állítás tekintetében, hogy ő szolgálatot velt teljesíteni a közérdeknek, hivatkozunk a Makón történt esetre, ahol legutóbb a kocsimárossal vették ki a várossal szemben a fogyasztási adót, s így a város egyik főjövedelmi forrásától elesett s most 30 ezer koronával több pótdadót kell a lakosságnak fizetni. Ilyenféle lett volna tehát a Mátyás úr szolgálata is a közönségnek, melyről el lehet mondani, hogy csak az ilyen jóbaráttól lehet meg Uram bennünket, az ellenségünkkel majd csak elbánnunk magunk is.

— **Beiratás az elemi iskolába.** Az állami elemi belterületi mindennapi és gazdasági népiskolába az 1910/11 tanévre a tanköteles gyermekek beiratása f. hó 5, 6, 7 és 9-én, a tanyai iskolákba f. hó 20-tól 30-ig eszközöltetnek naponként d. e. 8—12 óráig.

— **Kisasszonyi bál.** A csongrádi gazdalfjak kisasszony napján, a Hunyadi vendéglő összes termében zártkörű bál rendeznek, melyre a belépő díj személyenként 1 K 20 f.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter Farkas Mór csongrádi mérnök és dr. Saár Kornél budapesti ügyvédnek a m. kir. államvasutak Nagyikinda állomásától Topolya és Basahid községek érintésével Torontáltorda községig vezető szabványos nyomtávú gőzmozdonyú helyi érdekű vasutvo-

néhai való szintársulat lovagias tagjai egyetértelműleg megnyilatkoznak a tekintetben, hogy a társulat nagytehetségű donnai nem az elfogultság pápaszemén nézve bíráltattak meg, hanem fogyatékságaik megérdemelt jelzővel tállattak a közönség elé. A nyilatkozatot megelőzte a direktor ama jellemző intézkedése, hogy a renitens újságtól elvette a szabad s illetve tiszteletjegyet. Nagyszerű! Hát hogy mernek kentek bűdös írások, kik pláne a nyilatkozat szerint télen állattenyésztéssel foglalkoznak, egy európai nivón álló háj-bájtjeljes művész truppról mást írni, mint szépet, tökéletest, nagyot és dicsőt? Hát nem tudják kentek, hogy ennek a társulatnak minden tagja a Rákosi Szidi és Solymossy-féle színész termelő és szállító intézetnek kitüntetéssel kiképzett növendéke volt? Bizony megérdemelték volna kentek, hogy Midas király utódaivá tegye kenteket a Mindenható. Hiszen annyi szépet, jót, magasztost, művésziest nem látott még sem a csongrádi, de még a fővárosi közönség sem, amelyet ez a kicsiny de lelkes csapat produkált. A sűgöt csak a süket nem hallotta, a hősszerelmes jobb hiányában a nadrágzsebben tartotta a kezét, mert hát a szerepben nem volt előírva, hogy hová tegye, nem csináljon vele. A naiva pedig annyira naiv volt, hogy a szerepből egy szót sem tudott megtanulni. A komikus pedig a legkedélyesebb jelenetből olyan tragédiát rögtönzött, hogy azon még a szinkör előtti kút is nyöszörgött. A tragikus leghatásosabb jelenetei pedig állandóan derűs perceket szereztek, mert hát a szerepét egészen soha sem tudta, az énekesnők és éne-

kerek pedig úgy énekeltek, ahogy birtak, a magas hangokat csak a szemöldökük felemelésével jelezték, a mély hangoknál pedig a tokájukat eresztették le. S ezek a tehetségek lettek lekritizálva, s ennek folyományaként jelent meg az a bizonyos nyilatkozat. Ennek a kedves nyilatkozatnak a tenorja az, hogy a kritikusok télen állattenyésztéssel foglalkoznak, nyáron meg jobb hiányában kritikával. Kár hogy ez a jeles társulat elment. Mily nagyszerű lett volna egy kontra nyilatkozatban kijelenteni a kritikus uraknak, hogy télen-nyáron egyformán állatokkal foglalkoztak, télen a tenyésztéssel, nyáron az idomítással, amely idomítás azonban ügylatszük nem sikerült. Bizony Georg őcsém, ügylatszük elfelejtette, hogy néhai Lilienthál bátyánk a veszélytől úgy riasztotta vissza gyermekeit: „ne menj oda, nem bánt”. Ha ma maga azt írta volna, hogy pl. a mai előadás fénykoronája volt az összes előadásoknak. A Sächingeni trombitást adta elő a társulat oly megkapó precizitással, hogy még azt is elfelejtettük, hogy voltaképpen trombitásról van szó. A zenekar mint szent Cecilia hárfája édesen, merengőn, művészi precizitással kísért az isteni primadonna földöntúli kéjt fakasztó előadását, búbjajos énekét, mely különösen a felső regiszterekben pompázott elannyira, hogy a föld szegény halandója s az előadáson résztvevő szerencsés porhüvely még azt is elfelejtette, hogy ma még nem vascsorázott. Az ihlettség menyei harmatot fakasztott az arcokon, s a zsebek önkéntelen kiürültek s mintegy a kézbe varázsolták a zsebkendőket, amelyek a zápormódra hulló könyveket

nalra egy év tartamára előmunkálati engedélyt adott. Ajánljuk a mérnök úrnak, hogy Csongrád érdekében kísérelje meg a Szeged-csongrádi, továbbá az Alpár-csongrádi vasutvonalak előmunkálati engedélyt is megnyerni, talán a mostani kereskedelemügyi miniszternél jobban fog sikerülni a dolog, mint a koalíciós kormányzás alatt sikerült.

— **Szüreti multság.** A csongrádi iparos ifjak asztaltársasága folyó hó 11-én, vasárnap, az ipartestület nagytermében zártkörű szüreti mulatságot rendez. Belépő díj személyenként 1 K 20 f.

— **Óriási vihar.** Szerdán este, napokig tartó hőség után óriási vihar vonult végig az országon, melyből Csongrád környékének is kijutott. A hatalmas szél nemcsak kazlakat, hanem még háztetőket is elvitt, fákat kitört, táviró oszlopokat ledöntött, sőt a villanyvilágítás vezetékeit is annyira megrongálta, hogy a város nemcsak szerdán, hanem még csütörtökön éjjel is sötétben volt, s csak pénteken este sikerült a vezetéket némileg rendbe hozni, s még most is vannak utcák, ahol a villany egyáltalában nem világít. Csongrádon ugyan még istenes volt a vihar ahhoz képest, ami a tömörkényi határban dúlt, ahol alig van olyan épület, melynek tetejét az óriási szél le nem vitte volna.

— **Tüzek.** Palásti Andrásnak a majsai út mellett levő tanyája múlt vasárnap éjjel kigyúladt és leégett. A tűz oly nagymérvű volt, hogy Palástinak megégett az épületben volt gabonája és a szobában levő ágyneműje is. Sőt felesége is csaknem benégett, mert oly mélyen aludt, hogy nem vette észre a feje fölött égő tüzet. — Múlt hó 31-én pedig Ladvánszki Jánosnak a szántó dűlőben levő tanyáján a sertés öl és a kocsiszin égett le. Az ólban négy darab malac is elpusztult. — Ugyancsak múlt hó 31-én Kókai József tanyáján az istálló égett le.

Néhány szó a kritikám kritikájáról.

Van itt egy ujság, minden héten megjelenik, az van rá írva, hogy: Tiszavidék. Ez irányítja a csongrádi közéletet, tekintélyes lap és feltűnően szellemes. Minden vasárnap szinte várjuk örömmel és kíváncsian. Utasításait elfogadjuk, tanácsait követjük, parancsainak feltétlenül engedelmeskedünk. Ő helyettünk akar, gondolkozik, érez.

Történt, hogy ennek az ujságnak a lapvezérei (ketten vannak ők) már kifogytak teljesen a témából, hát elővették az én színházi megjegyzéseimet. De nemcsak elővették, mert hiszen ez nem volna nagy dolog, hanem irtak is róla. Hogy kettőjük közül ki volt a tettes, stílusáról megismerhetjük: a fent nevezett ujság allapvezére.

voltak hivatva felszárítani. Szinte éreztük, hogy keblünk dagad, s a menyei mámor elringat bennünket egy oly tündéres tájakra, ahol nincs borraivaló, s dekolletált öltözetű nimfák szolgálják ki a karzat legfistösebb halandóját is. Ezt az élvezetet nem lehet elfelejteni, s csak egyet érezhetett mindenki az előadás befejezte után, hogy ily isteneknek való élvezet után a legfinomabb paprikás tejfeles csirke is csak hitvány tömítő anyag, s minék akkor a spricer, mikor ambrósiát lehelt még a Pancsa szolgáló is. Mily kár, hogy azon tudatban kellett ott hagynunk Thália templomát, hogy még 2 hét, s akkor ismét visszaesünk a hétköznapi szürkeségbe. Itt hagynak bennünket a legnemesebb kultúr bajnokok, az istennőkre emlékeztető tündérszép papnők, s mi ideálisták, akik eddig ambróziával elegyített nektárt ittunk, visszatérünk a mindent kiegyenlítő, de mégis köznap spricerezéshez. Szívünk már most sajog, elégen túl ver, s félünk, hogy kiszakad keblünk, s búcsúzófogásunk egy óriási világrengető bömbölésbe végződik, amely hivatva lesz a fellegeten át tudomására juttatni az égieknek, hogy itt egy soha le ne küzdhető fájdalom nyilatkozott meg stb. stb. — aranyos gyerek lett volna.

Ha így kritizáltak s így irtak volna tehát kendtek, akkor a világlátott direktor azt mondotta volna, hogy Csongrád az összes műértő közönségek között az, ami Páris a világvárosok között, így pedig eltávoztak azzal a tudattal, hogy Csongrád nem érdemelte meg őket.

S mivel vezércikket egyáltalában nem képesek írni, hát megtették az én színházi kritikámat vezércikküknek. Milyen jót is tettem velük, szegények nem is tudtak volna miről írni.

Légy boldog Farkas Ferenc dr. ! Meg vagy mentve, művész vagy, tehetség vagy! De az ám az egész személyzeted. Művész az énekes, a komikus, a tragikus, a jellemszínész, kardalos, sűgő, a zenekar egyenként és összesen, a kellékesek mindnyájan, a kordinahúzó, színlaposztó és a lámpagyújtogató. Művésziesen gyűjtja a lámpát, intelligensen osztja a színlapot kellemesen húzza a kordinát, élvezetesen sűgja a szerepeket, bájjal, eleganciával. Így mond a lapvezér és nyugodtan marad.

Azt mondja a fent nevezett és többször kiemelt lapvezér, hogy csaknem mindannyian a mi „művészeink“ közül nagyobb társulatokhoz szerződtek, ami már maga is amellett bizonyít, milyen rettenetesen nagy művészek ezek. Jó vicc! De azt nem említi, hogy vajjon milyen szerepkörre is szerződtek el ezek a nagy művészek, mert hiszen el lehet ám szerződni nagyon könnyen az Operához is — ruhatáros segédnek. Ami például speciáliter Farkas Ferencet illeti, ő nem annyira Szabadkára, mint inkább Nagykovácsra szerződött el zongoristának. Az mindegy ugyebár? A vezércikk védelmére kell még a főszolgabirónak is. Miért védi olyan feltűnően egy újság a járási főszolgabirót, mit gondolnak önök? Annak az ujságnak bizonyára nem ügyvéd a szerkesztője. És éppen a főszolgabiróra gondoltak akkor, mikor a kalapleemeléstről volt szó. Úgy látszik ráismertek, mégis csak hű és igaz volt a jellemzőm. Bármit is beszélnek, az igazi ur ember a kis polgáristának is elfogadja tisztességesen a köszönését. Némely lapvezérek ugyan csak a pénznek és a haszonnak tisztelegnek, szóval annak, akiről valamit remélnek. Annak aztán hajlonganak mélyen és többször. Éppen tavaly nyilatkozott a szellemes lapvezér a színészekről, kik tavaly kivétel nélkül mind a mostaniak voltak azzal a külömbiséggel, hogy a jobb erők az idén hiányoztak és tavaly jó zenekaruk volt: mondom, akkor ez a szellemes író így szólt: „leránthatnánk őket úgy, ahogy akarnánk, mert megérdemlik, de nézzük a főszolgabirót“. Már megint a főszolgabirót? Az ám! a színészek is irtak valamit. Nem tudom, ki tudta köztük megfogalmazni, de lesajnálják a csongrádi kritikásokat. Engem is. Véleményük nem érint. Bár azt megjegyzem, hogy volt olyan ember, akinek nem lett volna szabad, mint kritikusnak, tollat kezében fognia, de az az ember nem a Csongrádi Ujság, hanem a Tiszavidék részéről látogatta a színházat.

Mindazonáltal meg van mentve ez a társulat, leperog róla „az ilyen kritikai támadás, mely folt jobban tisztít, mint a mennyire piszkolni akar“. Meg van mentve. Megmentette a Tiszavidék körösztapákban bővelkedő lapvezére. Csak aztán vigyázzanak és ne nagyon mondogassák el ezt a sok dicséretet, mert majd máshol éppen e miatt a dicséret miatt fogják nekik megmutatni a kapu félfát.

Leginkább az én saját személyemmel foglalkozik a lapvezér, mindenesetre gúnyolni akar. Akar. Nincs pedig annál tragikomikusabb, mint a rosszul sikerült vicc, vagy a lapos gúny. Nekem nincs vaj a fejemen, nem kell félnem a nap-sugártól; nekem nincsenek körösztapáim — mint e lap hasábjain a Közéleti rajzok írója többször kifejtette — nincsenek bérmaapáim. Bár ezek református emberek előtt ismeretlenek, de úgy látszik, vannak kivételek, kik azután nem elégszenek meg egy eggyel, ha per, úgymond, hadd legyen per, csattanós per. Az én „pelyhedző bajszom“ nincs hozzá szokva idegen tenyerek viziteléséhez. Vannak olyan emberek, akik az ilyen csattanós bizonyítékokat már annyira megszokták, hogy nem a szégyen náluk a fontos, s a tragédia diffamáló volta, hanem az, hogy mennyire fáj. Ah! hiszen ez nem is fáj, még csak bele sem szédültem, mond a páciens és nyugodtan tovább halad s mire elér szeme a másik határra, már feledve az előbbi dal, fel lép, mint tekintély, mint a társadalom vezetőférfia. S hogy mégis félnek nyelvtől a kishitűek, annak lehet tulajdonítani, hogy hosszú és mindenhova odaér, ahova odafér. Nem tetszik talán, hogy más ember is mer tollat fogni, sőt olyan tollat fogni, amelyiket nem lehet megvenni és valósággal kibérelni. Igen, kibérelni, ma iksz, holnap ipszilon. Ejnye, jó fiú, hát ezért miért a düh?! — p. —

NYILTTÉR.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.)

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan
valódi csakis a
Schicht

névvel és a „szarvas“ védjegyvel!

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Kiadó üzlethelyiségek. Dr. Buk Herman piactéri házában, 3 utcai üzlethelyiség és 1 utcai pince azonnal kiadó.

Fiatal fűszeres segéd Schvare Izidor üzletében azonnal felvétetik.

Eladó ház. Mészáros János kőművesmester belvárosi háza szarvasszappanból eladó. Ugyancsak szarvas-utcai háza, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, speiz és pincéből, külön udvarral, haszonbérbe kiadó. A lakást azonnal elfoglalhatja a bérlő. Értekezni lehet a tulajdonossal belvárosi házában Gyik-utca 15. szám alatt.

Községi hirdetmények.

Értesitem az adófizető közönséget, hogy Csongrád község képviselő testülete az 1910. évi augusztus hó 31-én megtartott rendes közgyűlésén hozott határozatával az 1911. évi közpénztári, közmunka, nagyréti gazdasági, bukrosi birtokossági, járdaalap pénztári, iskolalap pénztári, kórházalap pénztári, szegény pénztári, fogyasztási pénztári költségvetéseket megállapította. Ezen határozatok ellen az 1910. évi szeptember hó 5-től számított 15 napon belül, vagyis 1910. évi szeptember hó 19-ig bezárólag a községi előjárásnál felebbezés adható be.

Csongrád község tulajdonát képező s a felgyői major mellett fekvő 179 kataszteri hold 508 négyszögöl kiterjedésű ugynevezett „Gyevi major“ a hozzátartozó szántóföldekkel, a rajta lévő épületekkel, a dohánytermelési engedéllyel együtt, az 1910. évi szeptember hó 13-án (kedden) délelőtt 9 órakor alólirott jegyző hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az 1910. évi október hó 1-től kezdődő hat egymásután következő évre haszonbérbe fog kiadatni. Kikiáltási ár 3050 korona, bánompénz 300 korona.

Csongrád, 1910. szeptember 2.

Kovács, jegyző.

Kiadó üzlethelyiségek.

Márkus János vendéglős, tudomására adja a közönségnek, hogy a Félégyházi-úton ujonnan épített Koncz-féle házban üzlethelyiségek vannak kiadók, a gőzfürdő mellett lévő háza pedig szabadkézből eladó, vagy el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó. Kossuth Ferenc utcai házában a vendéglő mellett levő borbélyüzlet is kiadó. Értekezhetni lehet vele a házában lévő Kossuth-vendéglőben.

Eladó must. Atkári Lajosnak 50 hektó mustja lesz eladó literenként 38 fillérért. Kivánatra 20 hektó fehérét is szüretel. Értekezni lehet Fővenyi-utca 50. sz. a.

Hirdetmény.

Csongrád község tulajdonát képező alább felsorolt földterületek az 1910. évi szeptember 29-től kezdődő 6 évre, vagyis 1916. évi szeptember 28-ig az alább felsorolt napokon haszonbérbe fognak kiadatni.

A haszonbérlet az évi haszonbér felét kötelesek a kiküldött kezeihez kifizetni, amely összeg takarékpénztárilag fog kezelteni és az utolsó fél évi haszonbérbe beszámíttatni.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bérbeadás sorrendje a következő:

1910. évi szeptember 12-én, hétfőn, d. e. 9 órák a helyszínén bérbeadják a nagyréthen apróbb részletekben 56 hold 1525 négyszögöl kiterjedésű holt Körös meder.

1910. szeptember 12-én d. e. 11 órák két részletben haszonbérbe adják az addig Busa Pál által haszonbérrel mintegy 4 kishold területű holt Körös meder.

Szeptember 13-án d. e. 10 órák a községi II. jegyző irodájában a tanítói földekhez tartozó 1 hold 1068 négyszögöl mentett rét.

Ugyanakkor a tanítói földekhez tartozó 18 házrész bukrosi járandóság és a község tulajdonát képező bukrosi járandóság.

Szeptember 14-én reggel 9 órák a gőzfürdő melletti gyepmesteri telep és a téglatelep a helyszínén, 12 hold 249 négyszögöl.

Szeptember 15-én reggel 9 órák a tanítói földekhez tartozó 17 hold 1488 négyszögöl területű keselyesi hypotéka.

Szeptember 16-án d. e. 9 órák a mentesített mámai rét, nagyréti hullámtér, valamint a tanítói földekhez tartozó nagyrét, hullámtér és hajóvontató utak.

Szeptember 17-én d. e. 9 órák a tanítói földekhez tartozó bőkenyi földek 2 hold 1094 négyszögöl, és a tanítói földekhez tartozó összes kiserét, valamint a község tulajdonát képező 390 négyszögöl területű kiserét.

Szeptember 19-én d. e. 9 órák a tanítói kilences, a községi kilences, a Nagyistók Rókus, Nagy István és Hajdú Rókus-féle földek.

Szeptember 20-án reggel 9 órák a Heringer-féle föld.

Szeptember 21-én reggel 9 órák a hypotékán kimaradt föld 3 hold 1200 négyszögöl és 1000 négyszögöl területű baltás.

Csongrád, 1910. szeptember 3.

Kovács Elemér
jegyző.

Eladó ház. Joannovics Ferencnek Justh Gyula-utca 29. számú háza, mely áll 287 négyszögöl területen, szép kerttel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet fenti szám alatt.

Eladó föld. Nagy Istvánnak a szelvényi határban Hajdú Ernesz szomszédságában levő 28 kishold földje örök áron, kedvező feltételek mellett, eladó. A föld igen jó minőségű és belőle 10 hold lucernával van bevetve. Értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínén.

Bächer és Melichar

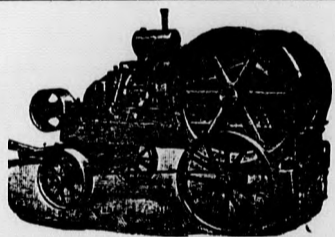
gazdasági gépgyár ajánlja a gazdaközönségnek kitűnő gyártmányú **egyetemes acél Sack ekéit**, valamint a legjobbnak elismert **Unicum Drill sorvető gépeit**, továbbá **szecska vágó, répa vágó és mindenféle gazdasági gépeit**, melyeket kedvező fizetési feltételek mellett szállít. A gépgyár a tőle vásárolt gépekért teljes jótállást vállal.

Ezen gazdasági gépek bármikor megtekintethetők a gyár helybeli raktárában:

Id. Hatvani Györgynél
Kossuth Ferenc-utca 28. sz. a.

Olcsó téglá. Csongrád város tulajdonát képező volt mészegető helyén, a szentesi kövezett országút mellett levő téglagyárban, finom fali téglá és tetőcserép, leszállított áron szereshető be. Értekezni lehet a helyszínén.

Ügynökök keresetnek.

Ügynökök keresetnek.

EREDETI „CHRISTOPH“!

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok s **NYERSOLAJ-MOTOROK** ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH“ név garancia. 75 éves kísérletek és tapasztalok eredménye.

Kérjen árjegyzéket

DÉNES B. motorspezialista cégtől
BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRÚT 15.

Eladó must.

Kuklies Jánosnak 80 hektó mustja lesz eladó, literenként 36 fillérért. Kivánatra fehér mustot is szüretel 15 hektót. Értekezni lehet vele Kossuth-ut 10. sz.

Eladó cimbalom.

Egy jó karban levő, keveset használt elegáns cimbalom 35 frtért eladó Jegenye-utca 46. szám alatt.

Eladó ház. Justin Henriknek a Gr. Aponyi-utca 1. sz. háza, kedvező feltételek mellett, egészben vagy felerésben eladó. Értekezni lehet a helyszínén.

Eladó must. Varga Mátyásnak 60 hektó mustja lesz eladó, literenként 36 fillérért. Értekezni lehet vele Szőlőhegyi-utca 59. szám alatt.

Eladó földbirtok.

Gátéren a Sváb Imre-féle földből 465 hold prima szántó, 20 hold kaszáló, 16 hold fajsztó, 4 hold angolpark 8 szobás kastéllyal, ártézi vízvezetékkel, 16 különféle gazdasági épülettel, szalmalommal, **egy tagban vagy 5 holdas parcellákban** eladó és azonnal átvehető. A vételár egyharmada készpénzben lefizetendő, kétharmada előnyös kölcsönrel rendezhető. Értekezhetni Borbás Sándorral, a hódmezővásárhelyi népbank vezérigazgatójával és Pál János vendéglőssel Gátéren, továbbá Borbás József-él Csongrádon, Magtár-utca 33. sz.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

Szenfesen, a vasútállomás mellett.

Minden nő szeret

hatalmának vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfított vörös orr, szeplő, májolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arctisztatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rút arccal élni, ha van megbízható, tökéletes szer, mely szépséget teremt. Altalában a legjobban szeretik a Kriegner-féle **szépségápolószereket** és pedig az

AKÁCIA-KRÉM, mely 2-3 nap alatt minden szépséghiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérít, üdít, simít és szépít. **Ára 2 korona.**

AKÁCIA-SZAPPAN, kellemes, tartós és üdítő. **Ára 1 korona.**

AKÁCIA-PUDER, védi a bőrt a nap és szél befolyása, valamint arctisztatlanságok ellen. **Ára 1 korona.**

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell tartania a megvénüléstől, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Postai szétküldés naponta.

KRIEGNER gyógyszer-tár

BUDAPEST, Kalvin-tér, (Baross-u 2.)

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó, 20.000 gyümölcs- s szőlőzúzó, 300 hydraulikus sajtó, bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909. évben készült

2500 sajtó — 1200 zúzó.

Csattanós bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jóságának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és ISA.

mezőgazdasági és ipari gépgyáraikhoz,

Bécs II, Taborstrasse 71. szám.

Kitüntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Képes árjegyzék ingyen. Képviselek és viszontelárúsítók keresetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

